

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Supplementary Examination: March/April-2023

**Education (Optional) Paper-III
EDUO3: Educational Psychology**

**Day and Date: Monday, 03/07/2023
Time: 10.00 AM To 12.00 PM**

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Speed of development at different stages of development-----
a) same b) separate c) slow d) very
 - 2 Causes of development are -----changes.
a) unexpected b) expected c) uncertain d) very little
 - 3 All changes in individuals are due to-----.
a) growth b) development c) society d) state
 - 4 The age period from 12 to 18 years is known as
a) Infancy b) Adolescence c) Embryo d) Adolescence
 - 5 is the child's first social environment.
a) School b) Society c) Family d) Friends
 - 6 ----- technique is used to find out Harshvardhan's interest towards playing cricket.
a) Sentence Completion b) Projection Techniques c) Determining Categories d) Personality Questionnaire
 - 7 To know the personality traits of a person----- technique is used.
a) projection b) assignment c) personality questionnaire d) sentence completion
 - 8 The location of the head gland in the human body is----
a) In the throat b) In the abdomen c) In the base d) In the pancreas
 - 9 Personality is defined as the 'adjustment of a person to his environment' by----
a) Kimball Young b) Tuxler c) Yung d) Allport
 - 10 ----- is the child's first social environment-
a) Family b) Society c) School d) College
 - 11 Classical Abhisandhana method was invented by.....
a) Thorndike b) Kohler c) Pavlov d) Thurston
 - 12 The present education system is centered on a) Teachers b) Parents c) Students d) Society
 - 13 The mainstay of the learning process is--- a) Students b) Parents c) Teachers d) Society
 - 14 Praise and censure come----- is. a) Rewards b) Rewards c) Motivation d) Punishment
 - 15 The fate of the country happens. a) From society b) From class c) From home d) From family
- Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .**

15

- 1 Programmes orgnized for integrated personality.
- 2 Concept of growth
- 3 Integrated Personality
- 4 Educational importance of classical conditioning method.

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the characteristics of childhood.
- 2 Explain the categorical subscales of personality measurement
- 3 Explain Thorndike's rules of study
- 4 Explain the internal factors affecting the learning process

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the problems with example of teenagers.
- 2 Describe Pavlov's experiment by explaining what is the congruent response method

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 विकासाच्या वेगवेगळ्या अवस्थेत विकासाचा वेग-----
अ) सारखा ब) वेगळा क) मंद ड) खूप
- 2 विकासांमुळे होणारे बदल----- असतात.
अ) अनपेक्षित ब) अपेक्षित क) अनिश्चित ड) खूप कमी
- 3 व्यक्तीमध्ये आलेले सर्व बदल---- मुळे असतात.
अ) वाढ ब) विकास क) समाज ड) अवस्था
- 4 वय वर्षे १२ ते १८ हा जीवन कालखंड म्हणून ओळखला जातो.
अ) बाल्यावस्था ब) किशोरावस्था क) भ्रूणावस्था ड) पौगंडावस्था
- 5 हा बालकाचा पहिला सामाजिक परिसर होय.
अ) शाळा ब) समाज क) कुटुंब ड) मित्र
- 6 हर्षवर्धनची क्रिकेट खेळण्याविषयीची अभिरुची जाणून घेण्यासाठी----- या तंत्राचा वापर केला जातो
अ) वाक्यपूर्ती ब) प्रक्षेपण तंत्र क) पदनिश्चयन श्रेणी ड) व्यक्तिमत्व प्रश्नावली
- 7 व्यक्तीची स्वभाव वैशिष्ट्ये जाणून घेण्यासाठी----- तंत्राचा वापर केला जातो.
अ) प्रक्षेपण ब) पदनिश्चयन क) व्यक्तिमत्व प्रश्नावली ड) वाक्य पूर्ती
- 8 मस्तक ग्रंथीचे मानवी शरीरातील स्थान----- आहे
अ) कंठात ब) उदरात क) मेंदूच्या तळभागात ड) स्वादुपिंडात

- 9 स्वतःच्या परिसराशी व्यक्तीचे होणारे समायोजन म्हणजे व्यक्तिमत्व होय, अशी व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या---- याने केली.
अ)किंबाल यंग ब) टक्लर क) नॉर्मल मन ड) ऑलपोर्ट
- 10 ----- हा बालकाचा पहिला सामाजिक परिसर होय-
अ)कुटुंब ब)समाज क) शाळा ड) कॉलेज
- 11 अभिजात अभिसंधान पद्धतीचा शोध..... याने लावला.
अ) थॉर्नडाइक ब) कोहलर क) पॅव्हलाव ड) थर्स्टन
- 12 सध्याची शिक्षण व्यवस्था केंद्रीत आहे.
अ) शिक्षक ब) पालक क) विद्यार्थी ड) समाज
- 13 शिक्षण प्रक्रियेचा मुलाधार म्हणजे----
अ)विद्यार्थी ब)पालक क)शिक्षक ड)समाज
- 14 स्तुती व निंदा या----- आहे.
अ)बक्षिसे ब)पारितोषिके क)प्रेरणा ड)शिक्षा
- 15 देशाचे भवितव्य----- घडते.
अ)समाजातून ब)वर्गावर्गातून क)घरातून ड)कुटुंबातून

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सुसंघटीत व्यक्तिमत्वसाठी राबविले जाणारे उपक्रम
- 2 वाढीची संकल्पना
- 3 सुसंघटित व्यक्तिमत्त्व
- 4 अभिसंधान अध्ययन पद्धतीचे शैक्षणिक महत्त्व

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 बाल्यावस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- 2 व्यक्तिमत्व मापनाची वर्गतत्व उपपत्ती स्पष्ट करा
- 3 थार्नडाइकचे अध्ययनविषयक नियम स्पष्ट करा
- 4 अध्ययन प्रक्रियेवर परिणाम करणारे आंतरिक घटक स्पष्ट करा

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 कुमार अवस्थेतील समस्यांचे सोदाहरण स्पष्टीकरण लिहा.
- 2 अभिसंधीत प्रतिक्रिया पद्धती म्हणजे काय ते सांगून पॅव्हलावच्या प्रयोगाचे वर्णन करा

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Supplementary Examination: March/April-2023

**Education (Optional) Paper-III
EDUO3: Educational Psychology**

Day and Date: Monday, 03/07/2023

Total Marks: 60

Time: 10.00 AM To 12.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 विकासाच्या वेगवेगळ्या अवस्थेत विकासाचा वेग-----

अ) सारखा ब) वेगळा क) मंद ड) खूप

Option 2

- 2 विकासामुळे होणारे बदल----- असतात.
अ) अनपेक्षित ब) अपेक्षित क) अनिश्चित ड) खूप कमी
- Option 2
- 3 व्यक्तीमध्ये आलेले सर्व बदल---- मुळे असतात.
अ) वाढ ब) विकास क) समाज ड) अवस्था
- Option 2
- 4 वय वर्षे १२ ते १८ हा जीवन कालखंड म्हणून ओळखला जातो.
अ) बाल्यावस्था ब) किशोरावस्था क) भ्रूणावस्था ड) पौगंडावस्था
- Option 4
- 5 हा बालकाचा पहिला सामाजिक परिसर होय.
अ) शाळा ब) समाज क) कुटुंब ड) मित्र
- Option 3
- 6 हर्षवर्धनची क्रिकेट खेळण्याविषयीची अभिरुची जाणून घेण्यासाठी----- या तंत्राचा वापर केला जातो
अ) वाक्यपूर्ती ब) प्रक्षेपण तंत्र क) पदनिश्चयन श्रेणी ड) व्यक्तिमत्व प्रश्नावली
- Option 3
- 7 व्यक्तीची स्वभाव वैशिष्ट्ये जाणून घेण्यासाठी----- तंत्राचा वापर केला जातो.
अ) प्रक्षेपण ब) पदनिश्चयन क) व्यक्तिमत्व प्रश्नावली ड) वाक्य पूर्ती
- Option 3
- 8 मस्तक ग्रंथीचे मानवी शरीरातील स्थान----- आहे
अ) कंठात ब) उदरात क) मेंदूच्या तळभागात ड) स्वादुपिंडात
- Option 3
- 9 स्वतःच्या परिसराशी व्यक्तीचे होणारे समायोजन म्हणजे व्यक्तिमत्व होय, अशी व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या----- याने केली.
अ) किंबाल यंग ब) टक्लर क) नॉर्मल मन ड) ऑलपोर्ट
- Option 4
- 10 ----- हा बालकाचा पहिला सामाजिक परिसर होय-
अ) कुटुंब ब) समाज क) शाळा ड) कॉलेज
- Option 1
- 11 अभिजात अभिसंधान पद्धतीचा शोध..... याने लावला.
अ) थॉर्नडाइक ब) कोहलर क) पॅव्हलाव ड) थर्स्टन
- Option 3
- 12 सध्याची शिक्षण व्यवस्था केंद्रीत आहे.
अ) शिक्षक ब) पालक क) विद्यार्थी ड) समाज
- Option 3
- 13 शिक्षण प्रक्रियेचा मुलाधार म्हणजे----
अ) विद्यार्थी ब) पालक क) शिक्षक ड) समाज
- Option 1
- 14 स्तुती व निंदा या----- आहे.
अ) बक्षिसे ब) पारितोषिके क) प्रेरणा ड) शिक्षा
- Option 3
- 15 देशाचे भवितव्य----- घडते.
अ) समाजातून ब) वर्गावर्गातून क) घरातून ड) कुटुंबातून

1 सुसंघटीत व्यक्तिमत्वसाठी राबविले जाणारे उपक्रम

Ans:

2 वाढीची संकल्पना

Ans:

3 सुसंघटित व्यक्तिमत्व

Ans:

4 अभिसंधान अध्ययन पद्धतीचे शैक्षणिक महत्त्व

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 बाल्यावस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

Ans:

2 व्यक्तिमत्व मापनाची वर्गातत्व उपपत्ती स्पष्ट करा

Ans:

3 थार्नडाइकचे अध्ययनविषयक नियम स्पष्ट करा

Ans:

4 अध्ययन प्रक्रियेवर परिणाम करणारे आंतरिक घटक स्पष्ट करा

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 कुमार अवस्थेतील समस्यांचे सोदाहरण स्पष्टीकरण लिहा.

Ans:

2 अभिसंधीत प्रतिक्रिया पद्धती म्हणजे काय ते सांगून पॅव्हलावच्या प्रयोगाचे वर्णन करा

Ans:
